

Stopy duše 7/2020

Vin: Příklad nativity (Pokračování.)

Dosud v tomto listě uveřejněné kapitolky o astrologii vzbudily zájem širší veřejnosti a opravily určité nepříznivé mínění, které čtenáři dosud o astrologii měli. Abychom se zrekapitulovali dosavadní látku: Astrologie není žádné „hádání budoucnosti“, nýbrž veškerá práce astrologa jest věčná, určitá a spočívá na určitých pravidlech a předpokladech. Není omezená na budoucnost, čte právě tak v minulosti, a to i v minulosti velmi vzdálené.

S tím vším, co již známe, se pokusíme nyní prakticky postavit pro určitý případ nativitu a budeme dále probírat astrologické aforismy, jak je čtení nativity s sebou přinese. Na tento způsob se nám nejlépe další látka osvětlí. Aby bylo jasno: Nikdo si u nás tuto nativitu neobjednal a také nám nikdo naší práci nezaplatí. My se o tuto nativitu zajímáme jen pro věc samu jako amatéři. Také ani po ruce nemáme vše, co astrolog z povolání potřeboval, nýbrž máme jen některé pomůcky a chceme i s tím málem svého účele dosáhnouti.

Tedy v našem sousedství se narodilo dítě, známe dobu jeho narození a zajímal by nás jeho osud.

Naše zeměpisná ploha jest $49^{\circ} 32'$ sev. šířky a $15^{\circ} 27' 51''$ vých. délky neboli 1 hod. 1. min. 24 vteř. vých. od Greenwiche. Chlapec se narodil 20. prosince 1923 ve 3 hod. ráno místního času.

Vypočtení přesných počátků nebeských domů dalo by nám nejméně jednu hodinu práce a musili bychom mít po ruce tyto technické pomůcky:

1. formulky výpočtů, které jsou jiné pro X. dům, jiné pro I. dům, jiné pro XII. a II. dům a jiné pro XI. a III. dům. Ostatní domy jsou protilehlé.

2. logaritmy goniometrických funkcí (sinus, cosinus, tangenta, cotangenta).

3. efemeridy, udávající postavení planet pro každý den roku 1923.

My se však spokojíme prozatím jen přibližnými počátky nebeských domů, s event. Úchylkou 1-2°, podle tabulek pro určité severní šířky, tiskem vydanými. Máme také po ruce jenom zkrácené efemeridy, neboť jak jsem již výše podotkl, jsme pouze amatéry a máme v jednom sešítku efemeridy pro r. 1850-1929. Jsou jinak také přesné, udávají však postavení planet pro každý sedmý den a pouze pro měsíc vzhledem k jeho rychlému pohybu udávají postavení každého poledne.

V německé „Astrologische Bibliothek“, svazek třetí, jsou podle hvězdného času počátky nebeských domů pro každý stupeň severní šířky. V anglických efemeridách jsou dokonce v každé roční knížce efemerid. My máme však něco ještě lepšího, a to něco českého. Nakladatel Otakar Griesse v Přerově, dlouholetý význačný pracovník na tomto vědeckém poli, sestavil tuto pomůcku ve formě podivuhodného kotouče. Je sestaven pro naši severní šířku a pouhým jeho otočením na hodinu a minutu kteréhokoliv dne, roku, nalezneme ihned přibližné počátky šesti nebeských domů. Tento kotouč máme po ruce.

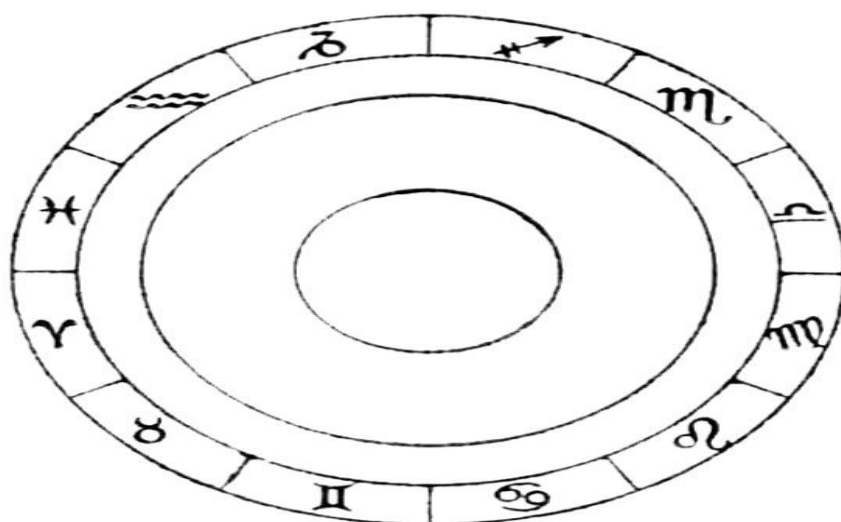
A i s tím, co my po ruce máme, docílíme žádoucího výsledku, jak v dalším uvidíme.

Astrologický den začíná 12. hodinou polední, takže náš chlapec narozený dne 20. prosince 1923 ve 3 hod. ráno, se narodil astrologicky dne 19. prosince 1923 v 15. hod.

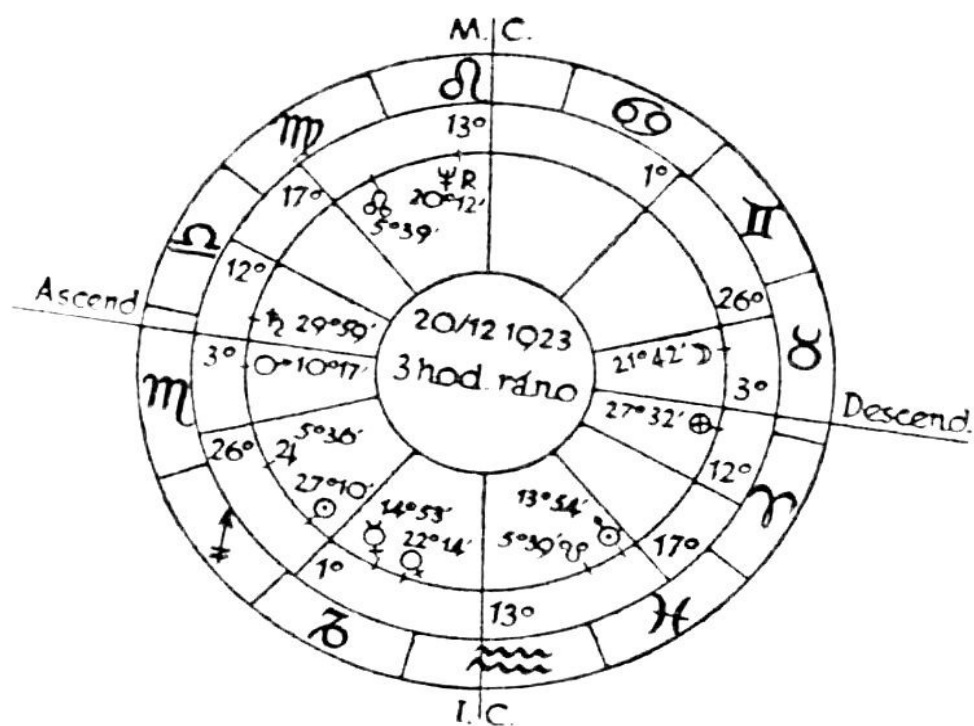
Natočíme si náš kotouč na tuto hodinu a zjistíme následující počátky nebeských domů:
X. 13° , XI. 17° , XII. 12° , I. 3° ,
II. 26° , III. 1° .

Ježto horoskopické vzorce potřebujeme stále, máme je připravené do zásoby. Dne 27. února t. uvedli jsme již dva vzory, v nichž vyznačeny jsou nebeské domy stejně velké a jen připsané počátky domů by ukazovaly jejich nestejnost. Nám tato nestejnost domů nebeských lépe vinikne, když si počátky domu nebeských vkreslíme do kruhu zodiakového.

Náš vzorec horoskop je tento:

Nyní vkreslíme sem kotoučem zjištěné počátky nebeských domů naší nativity:

Co dále: zjistíme postavení planet 19. prosince 15 hodin místního času, což se rovná 13 h. 58 min. času podle Greenw., podle které jsou všechny efemeridy počítány. (Pokračování.)

Karl von Eckartshausen: Kostova cesta zasvěcením do Bílé Magie (Pokračování.)

"Pane!" pravil velekněz, "vy jste svému slibu plně dostál, neboť dané okolnosti nemůže nikdo předvídat. Buďte úplně kliden, veškeru zodpovědnost vezmu sám na sebe a zprošťuji Vás mocí svého postavení všech těchto závazků. Spolehněte se ve všech těchto věcech pouze na mě a já se již zodpovím ze všeho bohům. Postavíte pouze pro ně nový chrám, ochraňujte pak náš stav a důstojnost, ztrestejte ty, které my proklínáme a odměňte ty, které uznáváte za odměny hodna a vaše svědomí může býti beze vší výtky."

Tak byl Kosák uspokojen a udělil rozkaz ku návratu karavany. Mezi tím vyvolán z karavany Gama, jeden perský mladík, aby další cestu s Kostym vykonal a dání jim k ruce sluhové a dva vebloudi, naložené potřebnými potravinami a drahocennými skvosty. Kosty poděkoval velkodušnému Kosákovi a princ jej žádal, až on svůj úkol dosáhne a z Memphys se navrátí, aby k němu přišel, že zaopatří mu přiměřené postavení u svého dvora.

Dvořané však tajně podplatili oba sluhy s tou podmínkou, že tito oba mužové někde cestou odstraní, poněvadž tací lidé u dvora jsou velice nebezpeční.

Kosák se se svou karavanou vrátil se zpět a Kosty s Gamou pokračovali na své cestě do Memphys.

"Ó, jak jsem vděčen bohům, že moje žhoucí přání vyslyšeli," zvolal Gama, "neb stále jsem jen o to prosil, aby vedli mě cestou ctnosti a nyní dali mi ještě přítele, jakým je Kosty."

"Vznešený!" odpověděl Kosty, "i tys prosil bohy o moudrost!" Stejně jsou naše myšlenky a stejné jsou naše snahy. Naše srdce, po stejném toužící, nechť splynou v jedno snášení duševní."

„Dobrotiví jsou bohové," pravil Gama dále. "Já byl jsem u

dvora vychován, ale nikdy mě nezaslepil jeho lesk. Když tabule prohýbaly se pod tíhou vybraných pokrmů a drahocenných nápojů ve zlatých pohárech, má duše byla smutná a já toužil po samotě. Utišení nalézal jsem pouze v hlubokém rozjímání, mé srdce nepřálo si jiného, než jediného přítele, jediného vůdce."

A tak vykvetla krásná lilie v dusném ovzduší uprostřed trní a vyklíčilo krásné zrno poznání v uschlém stvolu lidském. Jednota tužeb spojila brzo stejně sladěné duše a Kosty s Gamou stali se brzo nerozlučnými přáteli. Přisahali si věčnou lásku, cestami ctnosti ruku v ruce dále životem kráčet a o všechna nebezpečí v životě svorně se dělit.

Při nejkrásnější pohodě a vzájemné zábavě rychle uplynul jim celý den cesty a večer se ozval svými rudými paprsky slunce. Obzor se rychle setměl a obloha potáhla se temnými mraky. Mocný vítr se přihnál a přinutil cestující, aby hledali záštitu proti vichřici pod oázou zelených stromů. Byla to divoká krajina, kde byli nuceni učiniti zastávku; mohutná skaliska, zde se nalézající, chránila jejich velbloudy před mocným deštěm, který se spustil. Vichřice pozvolna se tratila a déšť se tišil. Asi sto kroků od místa, kde odpočívali velbloudi, našli ve volné přírodě malou sluj a Gama s Kostym se rozhodli, že tam stráví společně tuto noc. Oznámili svůj úmysl sluhům a vzdálili se od nich. Sotva však Kosty po boku svého přítele vnikl do sluje, tu ku svému úžasu zpozoroval, že se tu nalézá lví doupě a že několik mladých zvířat se tu bezstarostně povaluje. Na štěstí byli staří lvi pryč, vzdáleni kdesi za potravou. Rychle vzdálili se oba z místa a poněvadž se zase vyjasnilo, umínili si, že budou bdít pod košatou palmou, kde se pohodlně uvelebili. Již je přemáhal spánek a počali dřímati, když jeden ze služebníků probudil druhého a pravil mu:

"Vstávej! Noc je nám příznivá ku provedení našeho záměru. Pojd', odstraníme Kostyho a Gamu, jak slíbili jsme to

dvořanům. Odměna je veliká a velbloudi i s nákladem skvostů budou též patřit nám."

Oba lotřící povstali, vzali své meče a svítilnu a plížili se zvolna ke sluji, kde doufali nalézt své oběti. Mezitím však vrátila se lvice zpět a sotva učinili vrahové první krok do sluje, vrhla se rozzuřená na jednoho z nich, kterého porazila na zem a na místě rozsápala. Druhý snažil se prchnouti. Lvice však jej dohonila a jediným skokem srazivši jej k zemi, rozřezala mu břicho tak, že vnitřnosti mu vyhřezly.

Zoufalým výkřikem probuzení, Kosty a Gama vzavše své zbraně, pospíšili na pomoc; nešťastníka nebylo však možno zachrániti. Tento sdělil jim celý příběh jejich černého úmyslu a varoval je, aby nevraceli se více do Persie. Velkodušně odpustil Gama a Kosty oběma sluhům a v náruči Gama vypustil umírající svého ducha.

Kosty děkoval bohům za zázračné zachránění a ráno upravili oběma mrtvým společný hrob a obložili je vonnými bylinami, prosili bohy za milost pro ně.

Rychle uplynulo jim dopoledne a chystali se již na další cestu, když je dostihl nějaký kupec se svým velbloudem. Ten pln zděšení jal se vypravovat, že jej stihlo neštěstí, že jeho karavana byla přepadena lupiči, kteří jej o vše oloupili, co byl získal.

Přátelé," pravil, "nelituji ztráty svého jmění proto, že bylo mé, ale proto, že jsem měl v úmyslu použítí je ku postavení útulku pro cestující na místě bezpečném, kde by našli ošetření v případě onemocnění na cestě a posilu i osvěžení v únavě; ale nyní je má naděje zmařena."

"Není!" Není zvolal Gama, "my máme drahokamy a peníze; zde je vše, přijmi naše velbloudy a odejdi s nimi, splň svoje úmysly na záchranu trpících tolik, mnoho-li možno."

Kosty a Gama předali mu své skvosty i se zvířaty a ponechali si

jen tolik, kolik potřebovali, aby na další cestě do Memphys mohli pokračovat.

"Čím se vám mám odměniti?" zvolal kupec.

"Jestli že tě bohové obdaří znovu majetkem a stane se ti podobný případ, čiň podobně, prokazuj nešťastným dobrodiní a bohatě se nám tím odměníš."

Gama pohlédl vzhůru a objal vřele svého přítele. Uspokojeni a šťastni více než před tím, nastoupili pěšky svou další cestu a vědomí vykonaného dobra stalo se jim průvodcem. Dlouho pohlížel překvapený kupec za nimi a nevěděl, co si má o nich myslet. Buď jsou to bohové v lidských podobách a nebo jsou to lidské bytosti s božskými dušemi. Padl, dojat jsa mocně, na zem a bohatý proud slz vydral se mu z očí. Jeho srdce přetévalo díky ve svatém zanícení pro věčné božstvo.

Konečně po dlouhé cestě, mezi tím, co měsíc třikrát se byl obnovil, dospěli Kosty a Gama cíle své cesty do Memphys. Jejich nejpřednějším zaměstnáním bylo navštívit velkou pyramidu, která čítala se mezi sedm divů světa. Tato byla, jako všechny ostatní pyramidy, na mohutné skále zbudována a základ její tvořil čtverec, mezitím co čtyři její stěny do výše se pnoucí tvořily trojúhelníky, které do čtyř úhlů světa, k východu, západu, severu a jihu byly obráceny. Zbudována byla celá z obrovského kvádrů vápence a na vrchu kryta bílým mramorem, aby dlouhým věkům mohla vzdorovati. (Pokračování.)

Oldřich Eliáš: Okultismus asijských národů podle zpráv středověkého cestovatele marky Pola

Jedním z nejslavnějších středověkých cestopisů jest zajisté dílo Benátčana Marky Pola, zvané „Milion“. Jeho tvůrce byl prvním Evropanem vůbec, jenž se za dobrodružného a mnohými událostmi bohatého života dostal do nejzažších končin Asie a procestoval ji takřka celou a spatřil i ony země a místa, kam po něm mnohdy po staletí nevkrčila noha západních výbojců, cestovatelů a kupců. Tak zůstává nám jeho dílo, zvané podivným jménem „Milion“ (ať již pro veliké bohatství autorovo a jeho rodiny, nebo pro čísla jím uváděná o počtu vojsk a bohatství východních vládců, jež se zdála současníkům Polovým příliš fantastická) – jediným pramenem o politických, kulturních i zeměpisných poměrech asijské pevniny ve třináctém století. Teprve pozdější objevy zámořské a zprávy současných cestovatelů v Indii Přední i Zadní, v Tibetě, Číně a Mongolsku potvrdily, pokud

to po takové době bylo možno, věrohodnost údajů Marko-Polova Milionu. A konečně i ze způsobu, jakým vypráví své dobrodružné zkušenosti slohem střízlivým, takřka kronikářským, jeví se nám spisovatel jako bedlivý, nepředpojatý, ne však nekritický pozorovatel, jenž neopomíná nikdy podotknouti, že to neb ono sám zažil a viděl, nebo toliko slyšel z úst, jež se mu zdála věrohodnými. Marko Polo dostal se na nejzazší východ někdy kol roku 1270 jako patnáctiletý jinoch. Jeho dva strýci totiž, benátské kupce Mikuláš a matouš Polo, dostali se před tím po pevnině přes Cařihrad, Krim, Bucharu a tatarské státy až do Číny, kde vládla tehdy proslulá až v Evropě dynastie tatarských chánů. Kublajem a poslání jeho jménem nazpět k papeži se žádostí o zahájení bližších styků. Při svém návratu do Číny vzali svého synovce marka sebou. Bystrý jinoch zalíbil se tak velice chánu Kublajovi, že naučiv se tamějším jazykům, přijat byl k jeho dvoru a zastával u něho asi po dvacet roků vynikající postavení chanova oblíbeného vyslance. V tomto úřadě konal časté, mnohdy léta trvající cesty po rozlehlých zemích, poplatných tehdy Tatarům. Ně těchto výpravách, jichž bylo celkem pět velikých, kromě mnoho menších, měl mladý Benátčan, zvaný čínsky Po-lo, s dostatek příležitosti poznati podrobně čínská města, nemluvě ani o městě sídelním, zvaném tehdy Kambaluk (nynější Peking), Tonkin, Anam, Birmu, Indii a Ceylon. Na cestě do Číny a nazpět do Evropy, kam se vrátil se svými strýci roku 1295 poznal pak ostatní země asijské a severoafrické (Egypt).

Z jeho bohatých zkušeností, sepsaných v knize „Milion“ vyjímáme zde řadu zajímavých zpráv okultního rázu, jež Marko Polo buď sám zažil, nebo slyšel z věrohodných úst na svých cestách. Zdají se nám tím více pozoruhodnými, poněvadž vypravěč, jež přece žil v dobách, kdy podobné věci byly přijímány s jinou vírou než dnes, líčí je zcela prostě a beze všeho příděchu fantastičnosti, tak obvyklé u středověkých pisatelů a nenamáhá se tyto zprávy zkreslovati jakýmkoliv výkladem. Budeme je zde tlumočiti tak, jak přicházejí postupně a namátkou v jeho knize, podle původního českého překladu Marko Polova díla, vydaného ve Světové knihovně drem Frant. Malečkem a pro vysvětlení připojíme k nim některé své poznámky.

I. kap. 34. O zemi Chesimur (v Indii, podle Polových údajů sedm dní cesty na jih od zemi Bastian – nynější Pešaver): „Chesimur jest země, kde uctívaly modly, a má svou zvláštní řeč. Obyvatelé její znají tak zaklínati d'ábly, že dovedou i způsobiti, by modly mluvily; dovedou změnití počasí i dělají velké tmy a takové věci, že jim nelze uvěřiti.“

Jak patrně, shledáváme se zde s ukázkami magického umění (dělání tmy), s nímž se již podle bible produkovali nejen egyptští čarodějníci, nýbrž i Mojžíš sám před Faraonem. Nelze nám ovšem posouditi, pokud byl tento zajisté neobyčejný a obtížný zjev způsoben pouze hromadnou davovou sugescí, v níž jsou podnes indiští kouzelníci mistry, jak známo, nebo skutečným, byť toliko místním zatměním nebes přitaženými mračny, nebo na malý okruh soustředěnou hustou mlhou. Na tuto domněnku by alespoň poukazovala následující zmínka o umění „zěmniti počasí“. Dělání bouřek a krupobití jest dobře známo v Evropě, a bylo jedním z nejčastějších příčin pronásledování čarodějnic v následujících stoletích. Ovládání povětrných sil a zjevů, zvláště libovolné vyvolávání dešťů a bouří jest též až podnes specialitou lidových kouzelníků černé rasy, hlavně Zulů v jižní Africe, jak jest povědomo bedlivým čtenářům Haggardových románů. (Viz např. zvláště pěkné vyličení podobného příběhu v románě „Alanova žena“.)

2. kap. 42. O městě Lop. - (podnes známé zbořené město u jezera Lop-(nor) v poušti Gobi¹): „Jsou tam samé hory a písek a údolí a nic se tam nenalezne k jídlu. Ale jdeme-li den a noc, nalezneme vodu, ale ne tolik, aby stačila asi padesáti nebo stu lidí s jich zvířaty; po celé poušti musí se jíti vždy den a noc, nežli se nalezne voda; - - - není tam ani ptáků, ani zvířat, poněvadž tam nemají co žráti. A pravím vám, že se tam vyskytuje takovýto div. Jest pravda, že když člověk jede v noci po poušti, stává se to, že zůstane-li někdo v zadu za druhy, buď pro ospalost, nebo z jiné příčiny, a chce pak jíti, aby dohonil svých druhů, že slyší mluviti duchy ve vzduchu, kteří se podobají jeho druhům, a několikrát jest volán svým jménem, a někdy jest tak sveden z cesty, že ho již nikdo nikdy nenalezne a mnozí z nich již zahynuli; a často slyší člověk mnohé nástroje ve vzduchu a zvláště bubny.“ - - -

Dejme tomu, že ony šalebné hlasy a volání v noci pouště můžeme si vysvětliti halucinačním stavem

1 Oblíbené místo též mýtického červa jménem Olgoj Cholchoj. Pozn. editora.

oněch zpozdivších se cestovatelů, zmořených žízni a jednotvárnou poutí nekonečným pískem. K tomu zajisté přistupuje ještě úzkost těch, kteří si v podobné nehodě náhle uvědomují, že zbloudili a že jsou ztraceni bez vůdců a přátel, vydáni hrůzám hladu a ještě strašnější žízni v nesmírné poušti. I my, za mnohem méně nepříjemných okolností, v nervózním, napnutém čekání neb hledání slýcháme neskutečné, neb zkreslené zvuky, či hlasy. Tam na poušti byla by to tudíž jakási akustická (zvuková) fata morgana. A přece, jest tak zvláštní, že u všech národů a za všech dob připisuje se vždy jisté třídě zlomyslných, nadsmyslných bytostí škodolibá záliba zaváděti lidi na osamělých místech, takže zbloudí, nebo dokonce upadnou do záhuby (známe např. „bludičky močálů“ našich pověstí). A opět jest podivno, že prastarý národ Šumerů, který někdy čtyři tisíce let př. Kristem přišel z těchto končin vnitroasijských, z jejich rovin a pouští, do Mesopotanie, kde dal vznik velkolepé kultuře Babylonie a Asyrie, - příkládá v neprimitivnějších počátcích svého náboženství a okultismu právě tytéž vlastnosti nesčetným svým duchům, víru v něž přinesl si již ze své pravlasti ve střední Asii. Také šumerští démoni zdržují se nejraději na poušti, kam lákají osamělé poutníky, a zmámivše je zcela, vrhají se na ně jako upíři. Jak vidíme, nezměnila se tato víra u národů vnitroasijských ani během pěti, šesti tisíců let, jak by se jistě stalo, nebyť opětých zkušeností v této věci, třeba se nám mohou zdáti neuvěřitelnými.

Avšak ještě pozoruhodnější jest Polovo zmínka o zvuku neviditelných bubnů, slyšených v poušti. Celá severní Afrika a její pouště, zvláště Sahara, jest od prastarých časů až podnes plná legend o zvláštním, strašidelném úkazu, jenž se nazývá ustáleně „bebuník pouště“. Slýchají jej nejen domorodci, nýbrž také Evropané, a zvláště důstojníci koloniálních vojsk o něm vyprávějí, že jej slyšeli ve svém životě nejednou.

Zvláštní ten úkaz jest charakteristický a vždy stejný: V kteroukoliv dobu, nejčastěji za dne, v plném žáru a tichu poledne, kdy karavana odpočívá, ozve se pojednou z jedné strany obzoru podivné, slavnostní a pravidelné bubnování, velmi hlasité a zřetelné... Přicházejí stále blíže a zatím co Evropané jsou sklíčení nevýslovnou úzkostí, vrhají se jejich průvodčí s netajeným dechem k zemi a zakrývají v hrůze hlavy své šatem, nebo prchají do stanů. Blíž a blíže přicházejí neviditelní bubníci, až konečně projdou středem strnulé karavany a vzdalují se za stálého bubnování v opačnou stranu pouště, až konečně příšerná jejich hudba zanikne v dálce...² Jindy jest jí opět slyšeti z povzdálí z jednoho místa, nebo i blíže, avšak nikdy nebylo možno vypátrati příčinu neb původce tajemného bubnování. Podivný tento zjev jest tak známý, že se o něm mnoho psalo, hlavně ve Francii, a byl též literárně zpracován. Autor tohoto pojednání slyšel z věrohodných úst o jednom českém cestovateli, jenž se s bubeníkem pouště seznámil v lybické poušti v Kyrenajce u tamnějších dolných jezer a vyprávěl zvláštní tuto příhodu tak, jak jest vyliče na svrchu. Věda se již ovšem nedovází popírati skutečnost tohoto úkazu, neboť svědků jest příliš mnoho, pokouší se jej však vysvětliti přirozeně. Tak se praví např., že zvuky ony způsobuje šelest sesouvajících se písečných kopců a dun na poušti, nebo praskot solných ker na hladině oněch velikých šotů, čili solných jezer v severovýchodní africké poušti. Avšak všude nejsou na Sahaře solná jezera a také se úkaz onen objevuje tam, kde široko daleko není stopy po písečných návrších. Přijatelnějším by byl již výklad o slabých elektrických výbojích v písku, nebo ve bzduchu, aneb o unikání zahřátého vzduchu ze skulin země a skal, jako je tomu v Egyptě („zpívající soche Memnonova“). Avšak to vše nevysvětluje pravidelnost, sílu, zdánlivé přecházení zvuků krajinou, a naopak ti svědkové úkazu, kteří znají něco ze spiritismu, poukazují na nápadnou podobu zjevu se silnými, pravidelnými údery, jež lze slýchati při spiritických séancích...

Ať jest tomu jakkoliv, zůstává vždy pozoruhodným, že již Polo mluví před 600 lety o „bubnování“ na poušti, a to daleko od Afriky, v pustinách Goby.

V kapitole 43. vypráví Marko Polo mnoho zajímavého o zemi „Tangut“, jež jest totožnou s dnešní čínskou provincií Kan-su na západních hranicích Číny. Obyvatelstvo této země uctívalo modly. Jaké, nepovídá Polo blíže, ale z jeho zpráv lze souditi, že to byli buď různí fetišové tatarského původu, nebo ještě spíše modly sekty Taotistů (zakladatelem jejím byl známý murdc a náboženský reformátor Lao-tse). Pozoruhodnou jest složitá a nákladná péče o zemřelé a záhrobní jejich život,

2 Podobný fantom je znám i z české demonologie, který je součástí některých variant pověstí o Divoké honbě. Pozn. editora.

jež předpokládá hlubokou a pevně ustálenou víru v přežití lidské duše. Mrtví této země byli spalováni za komplikovaných a často měsíc trvajících příprav a obřadů. „A když je mrtvola donesena na místo, kde má být spálena,“ – tak vypravuje Marko Polo – „mají tam podoby lidské vystříhané z papírů i koně i vebloudy a tak veliké peníze jako jsou peníze řecké (byzantinské) a spálí tělo se všemi těmito věcmi i říkají, že onen nebožtík bude mít tolik otroků, koní i beranů i peněz se všemi jinými věcmi na onom světě, kolik toho oni spálí z lásky k němu na onom místě s mrtvolou.“ Tento zvláštní zvyk pohřební jest prastarého původu a jeho pravlastí zdá se býti právě asijská pevnina a národy rasy mongolské. Nemyslíme tím ani tak veškerému lidstvu již v době předhistorické vlastní mrav dávati do hrobu zemřelých různé obětiny jako skutečné zbraně, ozdoby, nádoby, roucha, pokrmů a posléze v nejvyšším stupni i mrtvolý nad jejich rakví neb hranicí úmyslně usmrčených zvířat, otroků a zajatců (tak již u Homéra – pohřeb Patroklův – hlavně však u Slovanů a Vikingů) – jako zvláštní způsob nahražovati oběti skutečné obětmi symbolickými. Tento mrav jest pro asijské národy tak charakteristický, že jeho vyskytování se v nejstarší historii Japanu jest právě jedním z mála bezpečných dokladů o turánském (tatarském) původu Japonců a o jejich příchodu z Asie do dnešní vlasti na ostrovech nipponských. Ovšem že i zde můžeme v historii sledovati, že užívání náhradních symbolických obětí předcházely oběti skutečné; v Japonsku např. teprve císař Suinim v I. století našeho letopočtu nařídil zaměnění při pohřbech vznešených osob do jejich mohyl za živa zahrabávané sluhy a otroky hliněnými sochami, ačkoliv ještě sto let potom vyskytovali se živé oběti při pohřbívání císařů a knížat.

Záměna obětí skutečných obětmi napodobenými nestala se snad v důsledku poklesku náboženského citění – to jen Istiví Řekové již ve starověku šidili své bohy obětující jim místo vepřů – prasátko umělé, udělané z jablka, do něhož byla zapíchnuta čtyři dřívka – nohy – nýbrž pozoruhodným rozvojem názorů okultních a techniky magických umění. V té době se toti poprvé objevuje v naukách a literatuře mongolského okultismu systém magického zastupování – v japonské budhistické magii zvaný nazoraer, nebo migavari, jehož účelem jest působiti hlavně ve vyšších pláních astrálních magickým způsobem, jehož síla se nezeslabí realizací ve vzdálené, nižší a hrubé pláni fyzické, jež nad to těžkopádnou povahou svých hutných prvků a sil způsobuje často nezdar, nebo zeslabení magického činu. Fyzické a úplné dokonání aktu nahražuje se zde působením pouze symbolickým, názorným, jenž nezdržuje tak příliš rychlý let ideí a jejich působnost v astrálu. To jest myšlenka nazoraeru, jenž jest podstatou magie asijské, resp. mongolské, kdežto v okultismu západním evropském objevuje se toliko mimochodem a jaksi neuvědoměle. (Příklad: při očarování nepřátelském, usmrcení na dálku, zastupuje pravou obět vosková soška – nazoraer.) O nazoraeru si snad jednou ještě více povíme, prozatím upozorňujeme jen na známé jeho zvrhnutí se v málo účinnou pověru, jakou jsou např. modlitební mlýnky tibetských lámů. Zde námahu fyzické modlitby a též její zásluhu ve světě vyšším má nahraditi mechanické ruční – někdy těž větrné a vodní (při velemlýnech) otáčení válečku s napsanou na něm modlitbou.

Abychom se však vrátili k Marko Polovu vypravování. Obyvatelé země Tangut pálí tudíž se svými mrtvými z papíru vystříhané předměty (k nimž se ovšem pojí magicky, nebo pouze pevnou vírou mentálně vytvořené dokonalé obrazy oněch věcí), věříce, že tímto názorem opatří jim v astrálním světě potřebné bohatství. Výhoda tohoto názoru vysvitne nám ihned z krátké úvahy, že takto imaginačně, pro pláň astrální, ovšem dle okultních zákonů skutečně vytvořené předměty mohou býti libovolné, dokonce ideální dokonalosti, kdežto při obětování fyzických předmětů nebo zvířat či lidí nutno počítati s tím, že duše oněch věcí, zvířat, lidí přinesou si do astrálu také své vady a nedokonalosti, jaké měli v pláni fyzické, respektive za živa. Pohřební zvyky obyvatel země Tangut možno tudíž pro jejich dokonalost a složitost přirovnati takřka jen se skvěle vyvinutými mravy starého Egypta, kde také bylo v hojné míře používáno symbolických obětí v podobě často nákladných modelů domů lodí, šety vojska, stád a podobně. Sem patří též sošky egyptských vešebtů, jež měly sloužiti svým pánům na onom světě.

V zemi Tangut byla také velmi rozšířená astrologie (hvězdopřevectví) a hadačství vůbec.

Zakořeněná víra v umění hadačské a slepá poslušnost tangutských obyvatel vůči věštcům jest nejlépe patrna z této zprávy Polovy: „Ještě to vám pravím, že když je tělo mrtvo, ubírají se příbuzní k hvězdopřevectvům a hadačům a udávají jim den, kdy se ten nebožtík narodil; tito svým zaříkáním

d'áblů jim dovedou říci dobu, kdy se má mrvola spáliti; i chovají příbuzní tu mrtvolu v domě někdy týden i dva, i měsíc, čekajíce na dobu, která jest příhodná k spálení podle oněch hadačů; nikdy jinkdy by ji nespálili.“ - „Také to říkají hadači příbuzným zemřelého, že není dobré nesti mrtvolu dveřmi a za příčinu toho udávají některou hvězdu, která jest naproti dveřím; pročez ji příbuzní nesou jinudy, a někdy i prolomí zeď domu na jiné straně...“

Nyní nechme tuto zemi – jak praví marko Polo – a obraťme se k jinému předmětu: V kapitole 51. až 53. vypráví se o tom, jak strašný Čingis-chán založil na počátku 13. století (od roku 1206 až do své smrti v Samarkandu r. 1225) velmocenské postavení hord tatarských v celé Asii a částečně též Evropě za vlády svých nástupců. Prvým jeho velkým protivníkem byl Unchán, jehož Marko Polo, nevíme z jaké příčiny, nazývá „kněz Jan“. Unchán byl patrně dřevním vládcem Tatarů v Mongolsku a severní Číně před vystoupením Šingis-chánovým. Ve strašlivé bitvě na rovině Tenduk (nynější území mezi Tulou a Kerlonem na sever od pouště Gobi) zvítězil Čingis-chán nad „knězem Janem“, jenž také v boji padl (roku 1219). Před rozhodnou bitvou na planinách tenduckých stala se tato zajímavá událost: „Jednoho dne kázal Čingis svým hvězdopracům přijít a poručil jim, aby mu řekli, komu jest souzeno zvítěziti. Oni vzali třtinu, zlomili ji v půli i položili jednu část opodál od druhé; jednu určili straně Čingisově, druhou straně „kněze Jana“; i vyznačili jméno „kněze Jana“ na třtině jeho strany a jméno Čingisovo na druhé a pravili, která třtina vystoupí na druhou, že ten bude vítězem. Čingis-chán pravil, že by to rád viděl, i řekl, aby mu to ukázali, co nejrychleji by mohli. Oni vzali žalář, četli jistě veše i žalmy a svá zaříkání; tu třtina, na níž bylo jméno Čingisovo, vstoupila na druhou; a to viděl každý, kdo tam byl.“ - Jak ze zprávy patrně, byl to pozoruhodný kousek mantický zvláštního druhu, jenž byl bynálezem speciálně mongolských věstců, neboť nikde jinde v historii okultismu se nepotkáváme s jemu podobným.³ Vysvětlení jest asi toto: Magickým obřadem recitačním byli hadači uvedeni do jasnovidného stavu, v němž buď vědomě, buď v podvědomí zřeli v budoucnosti výsledek příští události, v tomto případě bitvy. Vědomost o tomto výsledku projeví na venek obyčejným způsobem – slovy, nýbrž magickým aktem: Onen pohyb třtin na vzdálenost a bez doteku nebyl jistě ani pouhou sufescí, neboť stav jedné třtiny, jež se náhle bez viditelné příčiny pozvedla a položila napříč přes druhou, musil býti trvalý. Stalo se tak tudíž patrně telekineticky (bezprostředním pohybem na dálku), leč bachom předpokládali, že některý z hadačů ošálil hromadnou sugescí zraky diváku a provedl změnu polohy třtin nepozorovaně rukou. Ale k úsudku podobnému není příčiny. Také bude lépe vysvětlovati onu jasnovidnost jako bezvědomou, to jest podvědomou, jak se pak samočinně projeví na venek telekinetickým úkazem. Neboť proč by jinak neřekli věstci, co v budoucnu zřeli, přímo slovy? Snad pro větší efekt s oněmi třtinami? Celý fenomen jeví konečně velkou příbuznost s praktikami našich rhabdomantů-proutkařů. Také oni pocítují nevědomě, to jest v podvědomí přítomnost vody či kovů, aby pak postřeh této skutečnosti mohl přejít do jejich smyslového vědomí, jest zapotřebí vnějšího nějakého předmětu jako ukazatele, v tomto případě proutku, jenž se sklání (bije“), nebo zkrucuje různým způsobem. Jenže zde se přenáší podvědomý vjem přímo – byť bezděkém – působením svalů rukou na proutek, naproti tomu působili tatarští kouzelníci (šamanové) pohyb oněch třtin telekineticky na dálku bez přímého doteku.

Po stránce literární a historické bude snad zajímavě upozorniti, že Marko Polovy zprávy u třtinách Čingis-chánových hadačů – či snad jiné přímé zprávy o tom použil neznámý autor (ať jest jím kdokoliv) Rukopisu Královského ve známé básni „O velikých bojech křesťan s Tatary“. V této básni, v části druhé líčí, jak vůdce Tatarů Kublaj (správně toliko některý z principů Kublajova rodu, zvaný ostatně též dále v básni samé: Kublajevic) před velikou bitvou (v Polsku) „a králi na západě“, také svolal všechny své „čaroděje, hadače, hvězdáře, kouzelníky“, aby mu svým uměním vyzvěděli výsledek bitvy. Jejich pokus se třtinami (v Rukopisu: „trsti“) líčí se pak přesně stejně jako u Marka Pola. Pouze konečný úkaz, jak Kublajova třtina (či spíše půlka třtiny) vstoupila na třtinu druhou, jež nesla jméno „králi“, vypisuje se názorněji: „Počaly třtiny spolu bojovati, i třtina Kublajova zvítězila.“ (Poznámka: Není mi známo, zda v „rukopisných“ bojích bylo již upozorněno na tuto zajímavou shodu mezi Rukopisem Královským a Marko Polovým vyprávěním.)

Konečně stojí ještě za povšimnutí, že tatarští šamanové Čingis-chánovi měli již pravidelně

3 Opak je pravdou, podobná věštení lze najíti např. v dílech Karla Weinfurtera. Pozn. editora.

používané „žaltáře“, t. j. magické knihy k provozování okultních praktik.

V následující kapitole 54. zmiňuje se Marko Polo opět o pohřebních zvycích, tentokrát při pohřbech tatarských vládců. Nevyslovitelně brutální zvyk lidských obětí v tomto případě nejlépe dokumentuje živou víru v posmrtné trvání duší zemřelých a znalost magických zákonů, jež vládnou na onom světě v pláni astrální a upravují tam způsob života duchů nebožtíků právě tak, jak o tom učili Egypťané ve svých pohřebních rituálech, zvaných „Knihy mrtvých“. Potomci Čingis-chánovi, vesměs mocní a slavní tatarští chánové byli pohřbíváni v pravlasti tatarů, ve velké hoře, která se jmenuje „Altai“. A když zemřou, vypráví Marko Polo, „i kdyby zemřeli sto dní daleko oné hory, musí tam býto doneseni.“ - A „všichni lidé, kteří jsou potkáni na oné cestě, kudy jest nesena mrtvola, všichni jsou probodnuti mečem a usmrceni. A říkají jim, když je usmrcují: Jděte sloužit svému pánu na onen svět, neboť věří, že všichni ti, které usmrtí, mu musí sloužiti na onom světě; a jako ty usmrcují, tak usmrcují koně, i nejlepší, aby je měl pán na onom světě. A vězte, že když Mungu-chán zemřel (syn Tulujův a vnuk Čingisův, nástupce bratrance svého Gujuky, zemřel r. 1259) – bylo usmrceno (takto) více než dvacet tisíc lidí, kteří potkali mrtvolu, jež byla nesena k pohřbu.“

V kapitole 57. má Marko Polo jinou, žel stručnou zmínku okultní. Vypráví tam o cestě, ze země „Kancipu“ (nynějším území Kan-čen-fu, dříve též Kančifu zvaném, v provincii Kansi) do „království“ a města Erginul (erdžinul, nynější město Liang-čen, taktéž v Číně, v provincii Kan-su, čili Kansi). O této cestě poznamenává Marko Polo tuto pozoruhodnou zkušenost: „jde pět dní místem, kde jest mnoho duchů, i slyší je mnohdykrát v noci ve vzduchu mluvit.“ Jak patrné, jedná se zde opět o pověstné duchy elementární (sylfy), o nichž tak často mluví démonologie (nauka o démonech) mongolských národů. Či snad jsou zde míněni spíše duchové zemřelých? Vyprávění toto upomíná mnoho na duchovité hlasy a nástroje, zaznívající v poušti Lop-norské, o čemž jsme se zmínili svrchu. Jenže v tomto případě nejedná se již o poušť.

V kapitole 60., nadepsané „O městě Ciandu a Klemenfu“, vypráví Marko Polo o životě velkých chánů v jejich oblíbených sídlech ve stejnojmenných městech. (Polohu tehdejšího města Ciandu neznáme: Klemenfu leželo asi 70 mil od Pekingu). V této dosti dlouhé kapitole dozvídáme se též, že tataři curtívali nejen „bohy“, nýbrž i duchy země, hlavně však vzduchu. Zvláště 28. srpna každého roku konal chán veliké slavnosti oběti bohům i duchům. K těmto obětem užíváno bylo mléka deseti tisíců nádherných bílých klisen, jež náležely chánu a jejichž mléko směli pít toliko členové císařské rodiny a jeden tatarský kmen Buriatů, jemuž bylo toto povolení dáno jako veliké vyznamenání samým Čingisem, poněvadž příslušníci Buriatů pomohli mu kdysi vyhrát rozhodnou bitvu. A tohoto vzácného mléka bylo tudíž užíváno k výročním obětem. „Hvězdáři a bůžkové pravili (totiž) velikému chánu, že tímto mlékem se má kropiti každého roku 28. srpna do vzduchu i po zemi, aby ho duchové a bozi měli k pití svou část, aby chránili jejich rodiny i ptáky i všechny jejich věci.“ - Potom mluví Marko Polo o kouzelnících, kteří tvořili stálou družinu chánovu a sděluje takřka neuvěřitelné věci o umění těchto mágů, o němž se měl častěji příležitost přesvědčiti na vlastní oči. „Tito moudří lidé jsou zvaní Tebeth a Chesmir, i znají lépe d'ábelské umění než všechen ostatní lid, i dovedou způsobiti v lidu víru, že se to děje pro jejich svatost.“⁴ Slovo Tebeth značí nynější Tibet a Chesmir, čili Kesmir jest dnešní polonezávislý stát Kašmír v Himalájích na hranicích Tibetu a Indie. Oni čaroději byli tudíž původem Tibetané a Kašmírci a ctitelé velikého lámy (Dalaj-lama), tedy budhisté. Ovládali zvláště počasí, neboť Marko Polo píše: „Povím vám div - - že když je veliký chán v tomto paláci a přijde špatné počasí, způsobí hvězdáři a zaklínači (Tebeth a Chesmir), aby špatné počasí nepřišlo nad jeho palác.“ Vyznali se též v úkazech telekinetických a dovedli kdykoliv a bez medií prostě silou vůle, za plného osvětlení hýbat na dálku těžkými předměty. Marko Polo praví o tomto překvapujícím umění, nepochybně z vlastního svědectví toto: „jsou tak velcí zaklínači, že když veliký chán jí ve svém hlavním sále, a na druhé straně sálu stojí džbány plny vína i mléka a jiných jejich (Tatarů) nápojů, způsobí, že jdou k němu, aniž se jich kdo jiný dotkne, i přicházejí před velikého chána a to vidí dobrých deset tisíc lidí; to je pravda beze lži a lze to konati černokněžnictvím.“ Telekinetická výkonnost činných (aktivních) metapsychiků dálné Asie překonává tudíž nesmírně úkazy našich medií, omezených časem, místem i osvětlením. Ostatně

4 Podobně jako fakýři v Indii. - Pozn. editora.

nenáleží toto umění Asie toliko dávnověku. Známy francouzský vědec Jacolliot vypráví ve svém díle „Okkultní vědy indické“ mnoho o slavném fakirovi či jógimu Gowinda Swamim, a líčí zejména, že byl kdysi světkem, jak ohromná a mnoho metrických centů těžká nádrž, plná vody, pohybovala se lehce s místa a vznášela se ve vzduchu na pouhý pokyn fakirů! - O kouzelnících Tebeth a Chemsir vypráví se u Marka Pola dále, jak obětují svým bohům (podle ritu tibetského buddhismu), jak žijí ve zvláštních klášterích a jak se někteří z nich oddávají nejprísnějším postům a askesi (sebetřýznění), jako se toho jinak dočítáme o indických jóginech a arabských fakirech. Jen jeden údaj Polův o nich se zdá nám poněkud podivný, a sice o jejich požívání lidského masa: „Tento lid sám svrchu řečený má takový zvyk, že když někdo zemře násilím, dají ho vařit a snědí ho, ale ne, jestliže zemře přirozenou smrtí.“

Také v kapitole 37. (kniha II.), nadepsané: „Ještě o provincii Tebet (Tibet)“ zmiňuje se Marko Polo o tibetánských čarodějích, byť povšechně: „- a jsou tam nejdovednější čaroději a hvězdopřevodci ze všech zemí. Provádějí mnohá kouzla s pomocí d'áblou, o kterých nebudu vyprávěti v této knize, neboť by se tomu musil každý diviti; a jsou velice špatných mravů.“

Za to v kapitole 41. (II. knihy) vypráví se podrobně o obřadech čarodějních lékařů v čínské provincii Zardanda, jež, jak lze z jiných údajů Polových souditi, ležela v jihozápadním koutu Číny, a sousedila s královstvím Mien (nyní Pegu) v Birmě v Zadní Indii. O těchto kouzelnících-lékařích čte se v oné kapitole toto: „V celé té provincii není lékařů; když je někdo nemocen, pošlou pro čaroděje a zaklínače d'áblů; když ti přišli k nemocnému a on jim vypravoval, co mu schází, hrají na své nástroje, zpívají a tančí. A když potančili, padne jeden z nich na zemi s pěnou na ústech a omdlí; a d'ábel vejde do jeho těla; tak leží dlouho a zdá se, jakoby byl mrtev; ostatní čarodějové se ptají toho omdlelého na chorobu nemocného a proč ji má; on odpoví, že je stížen tou nemocí, protože někomu ublížil; a kouzelníci řeknou: Prosím tě, odpusť mu, seber síly své a procitni. Má-li nemocný zemřít, řekne omdlelý: Ublížil tak tomu duchu, že mu nechce odpustiti za nic na světě. Má-li se uzdraviti, řekne duch, který je v těle čaroděje: Vezměte tolik a tolik skopců s černou hlavou a tolik a tolik nápojů vzácných a obětujme tomu duchu. Když vyslechli příbuzní nemocného vše to, co řekl duch, zabijí skopce a vylejí krev, kde jim řekl, jemu v oběť; potom upekou jednoho skopce nebo více v domě nemocného (a je tam mnoho čarodějů a žen), tolik, kolik byl poručil ten duch. Když je skopce upečen a nápoj uchystán, a lid se shromáždí k hostině, začnou zpívat, tančít a hrát, rozlévají polévku po domě, zapalují kadidlo a myrhu a vykřikují a osvětlují celý dům. Když tak činili po nějakou dobu, ukloní se všichni a ptají se ducha, zda již odpustil nemocnému; ten odpoví: Ještě mu není odpuštěno, čiňte vše, co jsem vám poručil; potom řekne (patrně ústy některého čaroděje): Bude uzdraven brzo. Tu oni řeknou: Duch je nám přízniv. I radují se velice a jedí skopce a pójí; pak se vrátí každý domů; a nemocný se hned uzdraví.“

Líčení praktik čarodějních lékařů v provincii Zardanda poukazuje na tzv. šamanistický původ jejich kouzelného umění, tudíž velmi starý. Pouze kouzelníci primitivních národů, hlavně šamanové asijských kmenů mongolských (odtud název tohoto způsobu), přivádějí se do autohypnosy jednotvárnou hrou na hudební nástroje, nejčastěji bubny a tamtamy, doprovázenou divokým zpěvem a zběsilým tancem, což vše uvádí kouzelníka posléze do vytržení, a způsobuje že na vrcholu podobné exaltace klesá k zemi s pěnou na rtech a v kataleptickém strnutí těla upadá do autohypnosy, za níž buď vystupuje jeho dvojník z ležícího těla, nebo se vyvine jasnovidný stav, ne nepodobný zdražilé fási transového spánku našich medií. Lidoví kouzelníci Laponců, než i afrických Negrů počínají si stejným způsobem. Vlivem mongolským, dostal se šamanistický způsob byvolání transu, tancem a zpěvem i do okultismu arabského, kde jest mysticky pěstován podnes pode jménem zikr se stejnou oblibou, jako např. u známých „tančících dervišů“. Jak patrně, nejsou zardanští kouzelníci vlastně lékaři, jsou pouze jasnovidci, uhadující, zemře-li nemocný, či zůstane na živu. Tuto předpověď odívají pak na venek ve formu odpovídající neméně pozoruhodné tamní víře p původu nemocí, jež jsou prý způsobovány vesměs duchy, kteří se rozhněvaly na nemocného z jakékoliv oprávněné příčiny. Po stránce ethické svědčí toto přesvědčení, že nemoc, jako zlo jest vždy jen z dopuštění božího seslaný následek nějakého mravního poklesku – o vysokém stupni morálního citění jinak primitivně barbarského národa.

Posléze bylo by ještě upozorniti na shodu názoru na démonický původ nemocí mezi národy

mongolskými a semitskými, např. Židy, hlavně však Babyloňany, k nimž se tato víra v podivuhodné rozvinuté dormě dostala kdysi s tvůrci starosemitské kultury – mongolskými Šumery.

Kapitola 69. dílu druhého je poměrně obsáhlá a věnována jest popisu tehdy nejbohatší čínské provincie, ležící při moři na jihovýchodním konci Číny. Marko Polo nazývá ji podle hlavního jejího města: Kvinsai, a praví, že byla obývána lidem kmene Mang. Podle nynější geografie Číny odpovídá Kvinsai jednak městu Ling-nang či Ang-čen-fu, jednak podnes bohaté provincii Čekiang zvané. Obyvatelé její zvou se nyní též ještě Mang či Mandži (nezaměňovat s Mandžurci!), kterýžto jméno značí také vůbec jižní Čínu. V době, kdy byl Marko Polo právě u Kublaj-chána, dobyli Tataři teprve po více než 70 letech nájezdech tuto zemi (1279). Poslední čínský císař dynastie Sung jménem Ti-ping musil toho roku s posledními svými věrnými utéci na malý ostrůvek Jai-šan, jenž mu zbyl jako nepatrný zbytek obrovské říše jeho otců. A když i tam vtrhli za ním pochopové Kublajovi, vzal věrný ministr Lu-hsiu devítiletého císaře Ti-pinga na záda, skočil s ním do moře a utonul. Jeho příkladu následovali pak i ostatní důstojníci a velmožové, kteří unikli z poslední ztracené bitvy... O tom všem se sice Marko Polo nezmiňuje, avšak zajisté vzbudila v něm ona tragédie a dobytí „nebeského města“ (Kvinsai), jež pro tatarské chány znamenalo dokončení čínských výbojů, značný zájem, jak jest patrné z podrobných zpráv, jež Marko snesl v kap. 69. své knihy II. o této zemi, jejích městech, lidu a jeho života a mravech.

Po stránce okultní jest zajímavé, že např. pohřební zvyky a oběti obyvatelů této země byly shodny se zvyky země Tangut, o níž jsme mluvili výše, ačkoliv provincie Tangut (nynější Kansu) leží na opačném konci Číny. Také lidé Mang spalovali své nebožtíky, a s nimi různé symbolické oběti, jak o tom Marko Polo píše: „-- když jsou tam, kde se mě tělo spáliti, udělají z papíru muže, ženy, koně, peníze, vebloudy a mnohé jiné věci, a když oheň se rozhoří, spálí mrtvolu se všemi těmi věcmi a věří, že zemřelý bude míti na onom světě všechny ty věci skutečné ke své obsluze, a že všechny pocty, které se mu prokazují při spalování, budou mu prokázány na onom světě od bohů“.

Podobně i astrologie byla v nemalé úctě u lidu národa Mang, spíše ještě větší než v zemi Tangut. Neboť - „Když se narodí dítě, ať hošík či děvče“, tak vypráví Marko Polo, - „otec dá zapsati den a hodinu, a znamení a planetu, pod kterou se narodil, takže každý o sobě ví ty věci: a chce-li někdo podniknouti nějakou cestu nebo nějakou jinou důležitou věc, jdou ke svým hvězdopřevodcům, jimž velice důvěřují, a dají si říci jejich mínění“.

Jak patrné, měli se dobře astrologové země Kvinsai v těch dnech a těšili se pozoruhodné vážnosti. Pokud se pak týče oněch symbolických obětí pohřebních, o nichž jsme před tím mluvili, jest zajímavé, že názor o magickém účinku zastupování (nazoraeru či migavari, jak jej zveme po vzoru buddhistické magie japonské), - šel ještě dále, než v ostatních zemích čínských a tatarských: přenášela se zde totiž na onen svět (do astrálna) nejen idea konkrétních věcí, nýbrž i celé obřady či pocty, o nichž lidé Mang věřili, že tam za hranicí reálného světa opět obživnou jak ony papírové figury, to jest, že budou opět opaktovány a prokazovány zemřelým „bohy“, - (patrně duchy). - Poslední (III.) kniha Marko Polova „Milionu“ je věnována popisu a divům zemí mimočínských, jež Marko poznal většinou na zpáteční své cestě do vlasti, to jest hlavně Indie a sousedních ostrovů. V kapitole 14. mluví o Cejlonu a v kap. následující (15.) líčí zemi Maabar, jež leží naproti tomuto ostrovu v jižním a jihovýchodním cípu celkého poloostrova indického. Mezi jinými zprávami zaznamenává i zvyk splaování vdov na úmrtní hranici jejich manželů a přistupuje k zmínce o lidu či kastě tamního obyvatelstva, jež se nazývá „Ghavi“. Ghavi-ové prý jediní požívají hovězího masa, jež jest zakázáno ostatnímu hindúskému obyvatelstvu brahmánského vyznání. Podle toho byli asi zbytkem praobyvatelstva Drávidů, s vlastním náboženstvím. „Ti Ghavi, kteří jedí maso volské“, - praví o nich Marko Polo dále, - „jsou ti, jichž předci zabili svatého Tomáše apoštola;“ - (podle nedosti spolehlivých zpráv prvých křesťanů a zvláště gnostiků byl Tomáš jediný z apoštolů, jenž hlásal učení Kristovo na dalekém východě, až v Indii), - „a žádný z toho rodu nesmí vstoupiti tam, kde je tělo svatého Tomáše. Pravím vám ještě, že dvacet lidí by tam nemohlo donést jednoho z toho rodu Ghavi, což děje se mocí svatého těla“. Pozoruhodná legenda, jejíž okultní podklad jest nepochybný. Lze ji vysvětliti jakousi trvalou posthypnotickou sugescí, jež tradicí a vírou staletí vytvořena, upínala se k viditelnému substrátu, jímž byl v tomto případě hrob světcův. Buď se zde takto vytvořilo jakési silové fluidum (oblak, závoj), nebo působil onen fenomén nikoliv fluidický,

nýbrž spíše mentálně, budě touto cestou příslušnou autosugesci asi toho druhu, jakou vidáme zhusta při nejvděnějších představeních hypnotisérů, jejichž subjekty nemohou např. překročit načrtnutou nebo i myšlenou čáru na podlaze, nebo se nemohou jinak ani přiblížit k určitému místu neb předmětu.

Dále poznamenává marko Polo, že je v zemi Maabar „mnoho lidí zběhlých ve fysiognomii“) posuzování charakteru a osudů člověka z vnějších známek, jako z rysů tváře, formy lebky, postavy, chůze a podobně); - „na věštby dají více než kterýkoli jiný národ na světě a také se v nich nejlépe vyznají, takže mnohdy se vrátí z cesty, protože kýchli nebo že viděli nějakého ptáka. O všech svých dětech, když se narodí, zapíší dobu a planetu, která vládla, když se narodily, protože je tam mnoho hvězdopavců a hadačů“. - Tudíž i v jižní Indii byla v těch dobách, nejméně jako v Číně, astrologie a všelijaké věstecké umění v namelé ústě a oblibě. Potřeba znáti budoucnost a rozuměti rozličným znamením vyplývala patrně z nebezpečného zaměstnání oněch pobřežních obyvatel země Matabar, kteří se jinak s velkou smělostí pouštivali na moře na nejprimitivnějších korábech, takže o nich Marko Polo praví, že vedle opilců nebyli připouštěni k svědectví před soudem také „kdo se plaví po moři“, - neboť o takových se říkalo, že jsou „zoufalí“. Krásně vysvětluje Matko též zvyk obyvatelů oné země sedati na zemi, an praví: „Ještě je tami jiný zvyk, že králové a velmoži a všechn ostatní lid nikdy nesedí, než na zemi, a praví, že to dělají proto že ze země pocházejí a do země se vrátí, takže nikdy jí nemohou dosti pocty prokázat“. Po stránce okultní zcela případná a rozumná víra (tak jí bylo také rozuměno již ve starověku), že bozi sytí se při obětovaných pokrmeh neb obětech vůbec nikoliv hmotným substrátem obětín, nýbrž jejich fluidy, jest zajímavě osvětlena také v následujícím Markově líčení: „- a nezřídka ty dívky“ - (devadasí, jak o nich autor mluví před tím, to jest k chrámové službě, hlavně jako posvátné tanečnice svými rodiči věnované dívky), - „nosí jísti těm modlám, kterým jsou obětovány“; - (věnovány) - „postaví stůl před modly, položí na něj jídlo a nechají je tam státi hezky dlouho; a mezi tím stále tančí a zpívají. Když to učinily, říkají, že duch modly snedl jenom svou část pokrmů, odnesou je a odejdou.“-

V kapitole 17. třetího dílu vrací se Marko Polo ve svém vypravování opět k provincii Maabar, kde podle pověsti působil a zemřel sv. Tomáš apoštol, a věnuje legendám o tomto svatci téměř celou kapitolu. Legendy tyto jsou dosti zajímavé, a proto je zde uvedeno: „tělo svatého Tomáše apoštola“ - tak počíná 17. kapitola, - „je v provincii Maabar v malém městečku, kde není mnoho lidí, ani obchodníci tam nepřicházejí, protože tam není zboží; zato ale tam přichází mnoho křesťanů a Saracenů na pouť, neboť Saraceni (Musulmani) těch krajů silně věří v něho, říkají, že byl Saracén, a že byl velký prorok a nazývají ho Carria, to jest svatý člověk. Vězte, že se tam děje mnoho zázraků; křesťané, kteří tam přicházejí jako poutníci, berou si prsti z místa, kde byl zabit svatý Tomáš a dají jí vypít trochu těm, kteří mají zimnici čtyřdenní nebo třídenní, a ihned se uzdraví; prst ta je červená“. (Naše poznámka: Vedle pouhého, neméně mocného léčení vírou přichází zde snad v úvahu i chinin nahrazující železo, obsažené v hlíně, jak jest patrné z její červené barvy.) -

„Ještě vám povím o zázraku který se tam stal léta Páně tisíc dvě stě osmdesát osm. Byl tam v té krajině velmož, který dal všechny budovy patřící ke kostelu naplniti rýží, takže žádný poutník se tam nemohl ubytovati; křesťané, kteří hlídali kostel, se nad tím velice horšili, ale nic nepomohly jejich prosby, aby velmož dal rýži vykliditi, až jedné noci se objevil svatý Tomáš tomu velmoži s vidlicí v ruce a vložil mu ji do úst a řekl: Jestliže ihned nedáš vykliditi můj dům, usmrtím tě zlou smrtí; a tou vidlicí mu stiskl hrdlo, takže mu způsobil velkou bolest; svatý Tomáš odešel a druhého dne ráno ten velmož dal vykliditi budovy kostelní a vypravoval co se mu přihodilo; křesťané se z toho velice radovali a velké díky vzdávali svatému Tomášovi. Vězte že on uzdravuje všechny křesťany, kteří jsou malomocní. A budu vám vypravovati, jak byl usmrcen, dle toho, jak jsem já to slyšel, ač legenda o něm to vypravuje jinak. Než povím, co já jsem slyšel. Svatý Tomáš bydlel v poustevně v jednom lese a odříkával tam své modlitby, a kolem něho bylo mnoho pávů, neboť v té krajině je jich více, než v kterémkoliv jiném kraji světa; když se jednou svatý Tomáš modlil, šel jeden modlář z rodu Ghavi na lov pávů; vystřeliv na páva, zasáhl šípem svatého Tomáše, který ho neviděl; ten, ač byl raněn modlil se sladce dále, a tak uprostřed modlitby zemřel. Dříve ještě než se uchýlil do poustevny, obrátil mnoho lidí po Indii na víru Kristovu.“

Potud vyprávění Polovo o svatém Tomášovi, jehož pobyt v Indii uzdá se přes všechnu

nepravděpodobnost přece jen možný. Avšak jeho působnost tam, bylo-li tomu tak, neměla valného významu pro šíření křesťanství v Indii. Aspoň při prvním trvalejším pobytu Evropanů a misionářů v Indii ke konci 15. století a později, nebylo téměř nalezeno stop po křesťanství v této zemi. V následující kap. 18., nadepsané: „O provincii Jar“ (území nejisté nyní polohy, podle některých nynější Tagir), má Polo zajímavé zprávy o indických Brahmínech, jež zve „Bregomanni“. Vypráví o nich, máje patrně na mysli nejen Bráhmovy kněží, nýbrž kastu Brahmínů, tudíž i laiků vůbec, - toto: „Z té provincie (Jar) pocházejí Bregomanni a odtud původně přišli.“ Toto tvrzení by mělo ovšem platnost toliko ve vztahu k pobřeží a takřka nejjižnější zemi indické, totiž Maabaru. „Pravím vám“, vypráví Marko Polo dále, - „že ti Bregomanni jsou nejlepší obchodníci a nejpoctivější na světě+ nejedí masa ani nepijí vína, žijí velmi zdrženlivě a počestně, nezabili by žádné zvíře a vůbec nic by neučinili co by mysleli, že je hřích. Všichni Bregomanni se poznají dle bavlněné šňůry, kterou nosí pod levým ramenem, a přiváží si ji na rameno pravé, takže jim šňůra jde přes prsa a ramena.“ Dále si všiml Polo, což jest v jeho vyprávění o kterémkoliv lidu, s nímž se na své pouti světem setkal, vždy příznačno, také rozmanitého způsobu věštění a mantiky Bregomannů a jejich kupců z Maabaru: „Jsou modláři a dbají věšteg zvířat a ptáků více než kterýkoli jiný národ. A je tam takovýto obyčej: když nějaký kupec má prodati nějaké zboží, pozoruje svůj stín, a je-li stín tak veliký, jak má býti, prodá zboží, kdyby nebyl takový, jako má býti, nic neprodá toho dne za nic na světě+ a to činí pokaždé. Ještě něco jiného činí: když jsou v nějakém krámmě a kupují něco, a uvidí tam pavouka (je jich tam mnoho), dívá se, z které strany přichází, a podle toho buď koupí zboží, nebo by ho nekoupil za nic na světě. Ještě také, když vycházejí z domu a kýchnou nějak zvlášť silně, ihned se vrátí domů a již by nevyšli.“ - O podivuhodném umění těchto Bregomannů-Brahmínů zachovati si do pozdního věku svěžest těla i ducha a žiti mimo to mnohem déle, než ostatní lidé, píše Marko Polo dále a snaží se vysvětliti si tento neobyčejný zjev způsobem přirozeným, to jest vhodnou životosprávou: „Ti Bregomanni žijí déle než kterýkoli jiní lidé, protože jedí málo a jsou velice zdrženliví; zuby mají velmi dobré, protože jedí jistou rostlinu.“ (Škoda, že M. Polo neuvádí blíže, jakou.) - ůje tam jistý řád lidí, kteří žijí více než kteříkoli jiní, a žijí dobře sto padesát let až dvě stě a při tom stále jsou schopni sloužiti svým modlám; a to vše jest následkem velké zdrženlivosti, v jaké žijí. Ten řád se jmenuje Honguigati (?); a stále jedí dobré pokrmy, totiž většinou rýži a mléko; ti Honguigati pijí každý měsíc jistý nápoj, který si připraví tak, že vezmou syrovátku a síru a mísí to s vodou a to pijí a říkají, že to zachovává zdraví a dlouhé mládí, a všichni, kteří to pijí, žijí déle než ostatní.“

V kapitole 19. vrací se Marko Polo po svém vyprávění opět k ostrovu Cejlon, či Celjanu, jak jsej sám jmenuje, tentokráte delší zmínkou. Téměř celá kapitola jest věnována poněkud fantastickému líčení známých legend ze života Buddhova s některými variacemi, jež musíme připsati na vrub poněkud již selhávající a volné paměti Polově (neboť musíme míti na paměti, že celý cestopis „Milion“ byl čerpán toliko ze vzpomínek, jež Marko Polo ve vězení v Janově svému písaři diktoval, nemaje tehdy, aniž kdy před tím poznámek písemných), nebo nepřesným informacím, získaných prostřednictvím tlumočníka. Ať jest tomu jakkoliv, zůstává zajímavým, že Marko Polova zpráva o Buddhovi jest nepochybně první (a brzy zapomenutou) zprávou toho druhu, jež byla v Evropě uveřejněna. Pravého jména „Buddha“ Marko Polo ovšem nezná, neboť mluví o princí Sergama Borghamo, což by byla podle našeho názoru zkomolená jména Sákyamuni-Buddha, případně prvé slovo (Sergama) mohlo by býti zkrouceninou princova vlastního jména: Sidhárta. Podobné vývody Polovy, že „(Buddha) byl prvý člověk, k jehož počtě byla zhotovena modla,“ a zaměňování Buddhy s Adamem, praotcem lidstva dlužno vysvětliti povrchností a nepochopením pramenů, z nichž Polo čerpá své zprávy tam, kde se jedná o čistě theologické a nikoliv pouze historické otázky, v kterýžto posledních jest benátský náš cestovatel jinak vždy zpravodajem věrohodným. Než citujme Polovu zprávu:

„Na tom ostrově (Cejlanu) je vysoká hora a je tak srážná, že nikdo ne ni nemůže vystoupiti žádným způsobem, ale visí z té hory řetězy železné tak upravené, že pomocí nich se tam může vystoupiti; a říkají, že je tam na té hoře hrob otce našeho Adama; to říkají Saraceni (arabští kupci), ale modláři říkají, že je tam hrob Sergama Borghami, a tento Sergam byl první člověk, k jehož počtě byla zhotovena modla, neboť dle jejich přesvědčení a řeči byl to nejlepší člověk, který kdy mezi nimi žil,

a první, kterého měli za svatého. Ten Sergam byl syn velikého krále, bohatého a mocného, a tak byl dobrý, že nikdy se nechtěl účastnit ničeho světského. Když král viděl, jak jeho syn žije, a že nechce po něm přijmouti vládu, velice se rozhněval, předvolal si ho a sliboval mu mnoho věcí, a řekl mu, že ho chce učiniti králem a sám že se chce vlády vzdáti; syn o tom nic nechtěl slyšet. Když to král viděl, velmi se rozlítil, takže div nezemřel hněvem, protože měl jen toho jediného syna, a neměl tedy nikoho jiného, komu by zanechal říši. I umínil si pevně ten otec, že zase přivede syna svého nazpět k věcem světským. Ten ale byl pevný a nikterak se nedal pohnouti k ničemu hříšnému, nýbrž žil dále ctnostně dle jejich názorů. I byl tak dlouho doma, že nikdy neviděl žádného mrtvého ani nemocného; tu jednoho dne chtěl otec, aby s ním vyjel do kraje; když tak jeli, uviděl král a jeho syn mrtvého, kterého nesli k pohřbení a mnoho lidu kráčelo za ním; jinoch řekl otci: Co je to? A otec odpověděl synu: Je to člověk mrtvý. I tu se velice zděsil a řekl otci? Což všichni lidé umírají? Otec mu řekl: Ano, synu! Jinoch již neřekl ničeho, ale byl velmi zamyšlen. Když poodjeli dále, uviděli starce, který již nemohl chodit a byl tak stárý, že již neměl žádných zubů. Mladík vrátil se do paláce a řekl: Že již nechce žít na tom bídném světě, když musí zemřít anebo zestárnouti tak, že by potřeboval cizí pomoci, ale že bude hledat to, co nikdy neumírá ani nestárne, toho, který jej stvořil a život mu dal, a tomu že bude sloužiti. Hned odešel z paláce, vyšel na tu vysokou horu, která je úplně oddělena od ostatních a tam ztrávil celý svůj ostatní život velmi svatě, takže jistě, kdyby byl býval křesťanem pokřtěným, byl by býval velkým světcem před Bohem. Za krátký čas zemřel a byl donesen před svého otce. Král když ho uviděl, velice se zarmoutil a ihned dal zhotoviti jeho podobu celou ze zlata, ozdobenou drahými kameny a rozkázal po celé říši, aby ho uctivali jako boha a řekl: že ten jeho syn zemřel čtyřiaosmdesátkrát; když poprvé zemřel, proměnil se ve vola, potom zemřel a proměnil se ve psa; a tak prý zemřel čtyřiaosmdesátkrát a vždycky se proměnil v nějakého živočicha, koně, ptáka neb jiné zvíře – ale po čtyřiaosmdesáte prý zemřel a stal se bohem; a toho mají modláři za nejlepšího svého boha. Vězte, že to byla první modla, která vůbec byla zhotovena, a od té pocházejí všechny ostatní modly, a to bylo na ostrově Cejlanu v Indii. A pravím vám, že modláři tam putují z dalekých krajin, tak jako křesťané putují k svatému Jakubu Falickému; ale Saracéni, kteří tam putují, říkají, že je to hrob Adamův; ale podle toho co praví Svaté Písmo, je hrob Adamův jinde. I bylo řečeno velkého Chánu, že na té hoře je tělo Adamovo a zuby jeho a miska, ze které jedl; a on si usmyslil, že by chtěl ty zuby a tu misku; ustanovil posly a vyslal je ke králi ostrova Cejlanu, aby za to žádali; a král Cejlanu jim je dal; miska byla červená a bílá. Posli se vrátili a přinesli Velkému Chánu misku a dvě stoličky, které byly velmi veliké. Když se velký Chan dozvěděl, že posli jsou nablízku a přicházejí s těmi věcmi, nařídil, aby všichni obyvatelé a všichni řádové vyšli vstříc těm ostatkům, protože opravdu myslel, že to pochází od Adama; a to bylo roku tisíc dvě stě osmdesát čtyři; v Kambalu byly přijaty ty věci s velikými počtami; nalezlo se psáno, že ta miska má takovou moc, že když se na ni položí jídlo pro jednoho člověka, je to dosti pro pět lidí; Velký Chán to zkusil a shledal, že je to pravda...

Jak vidíme, přenesl Marko Polo pověst o životě a působišti historického Buddha, prince Sidhárty, syna krále Suddhodány, vladaře z kmene Sákýů na Ceylon a spletl znamenité legendy o jeho minulých 84 vtěleních a o jeho poustevnickém životě v pralese Velúvanu „pod stromem Bódhi, poblíž Psalgu vln“. O celkem dlouhé učitelské činnosti Buddhově neví Marko Polo ničeho. Známa legenda o tom, jak mladý Buddha potkal na své vyjíždě se svým vozatajem Anandou (nikoliv tedy otcem) mrtvého, nemocného a starce, jest podána dosti věrně. A ostrov Cejlon jest podnes velmi významným sídlem kultu Buddhova; na něm dospělo učení Sákjamuniho znamenitého rozvoje ve směru zvaném „malá loď“ („hinajána“), na rozdíl od buddhismu severního v Tibetě, Číně, Japonsku, jenž sluje „velká loď“ („mahajána“). Na Cejlonu také bylo tehdy již obsáhlé učení buddhistické poprvé sebráno v prvních stoletích po Kr. v dosud co jediné platný kánon uznávanou sbírku, zvanou „Tripitaka“ („trojitý koš“), sepsanou v Cejlonském nářečí Páli. A ani za dob Pólových, tak jako dnes ještě nechybělo na Cejlonu četných vihar, klášterů to buddhistických a chrámů s nečíslným počtem Buddhových soch. Co se pak týče onoho příběhu s Adamovými zuby, jež král cejlonský poslal Velkému Chánu, jsme zvědaví, jakému asi předhistorickému zvířeti ony stoličky náležely. Jejich slavného uvítání v Kambalu mohlo být tehdy Polo očitým svědkem, neboť toho roku se k Chánovi vrátil ze své páte veliké cesty (1282-84) s válečnou výpravou proti

království Mien (Birma).⁵

Emanuel Hauner: Encyklopedie zapomenutého vědění **(Pokračování.)**

Atheismus, ateismus. (ř.)

Bezbožectví, popírání jsoucnosti boha.

Atlantis, Atlantýda

podle starověkých zkazek byla pevnina na západ od Evropy, druhdy s Afrikou a Amerikou spojená. V řadě světových pohrom propadávala se do moře. Poslední její zbytek Posejdonie ponořil se prý asi před 12.000 lety. Tradice sdělují, že zkáza Atlantidy nastala v důsledku zneužívání magie, jímž rozpoutány byly nesmírné přírodní síly aniž mohly býti ovládnuty. V Atlantis vyvinulo se čtvrté lidské plémě, jehož pozůstatky jsou američtí rudokožci (indiáni).

Atmâ či Atman. (skt.)

Pouhý duch; lidská monada, duchovní člověk.

Atma-vidya. (skt.)

Duchovní věda; poznání božského já.

Augoeides, (ř.)

znamená aurické vejce, jež obklopuje člověka.

Augur. (l.)

Augurové byli římscí kněží, kteří zabývali se zkoumáním letu a křiků ptáků, hromu a blesku atd., z čehož pak zvěstovali vůli bohů a věstili příští události. Tvořili sbor či kolegium.

Aum. (skt.)

Posvátné slovo mantramické; shoduje se asi s našim amen. Symbolické vyjádření Brahmy.

Aura. (l.)

Vzduch, van, dech. Vyzařování lidského těla, viditelné pouze jasnovidcem. Obklopuje člověka v podobě vejce, nebo mandle (proto svatozář, jež obklopuje tělo Kristovo neb jiných světců na obrazech nazývá se mandorla). Bývá různobarevná, měňavá a v neustálém kmitání. Dle nauk theosofických aura je složena z jemných těl či obalů člověka.

Autohypnosa, autohypnóza. (ř.)

Uvedení sama sebe do hypnotického spánku buď vlastní vůlí nebo umělými prostředky bez cizího přičinění.

Automatický. (ř.)

Samočinný. Automaticky si počíná, kdo jedná jako stroj, samohyb (automat), slepě následuje, řídí se jiným.

Automatické písmo. (ř.)

Děje se tehdy, píše-li medium, pohřížené v hluboký spánek, aniž je si toho vědomo a bez vlastní vůle. Automatické písmo za bdění - má-li býti pravé - musí vykazovati neosobní vlastnosti, na př. tahy cizího rukopisu třeba zemřelé osoby, nebo písmo neznámého mu jazyka atd.

Autorita. (l.)

Vážnost; nebo moc, spojená s vážností, uznáním; autoritou nazýváme též osobnost, jež na základě své moudrosti, ctnosti, vědění má rozhodující vliv.

Autosomnambulismus. (ř.)

Uvedení seba sama do somnambulitního stavu za příčinou vyvinutí jasnovidnosti. K tomu užívá se také magických zrcadel.

Autosugesce. (ř.)

Vliv, který člověk sám na sebe vykonává nápovědí (sugescí) čili namluvením si něčeho, co obvykle nelze mu získati jinak (na př. vůlí, přesvědčením atd.) obvyklou cesou. Tak zvaná "americká cvičení" většinou se zakládají na autosugesci.

Avatâra. (skt.)

Avatary jsou různé podoby, v něž se některá božská neb lidská bytost vtěluje. (Pokračování.)

⁵ Další pokračování seriálu nevyšlo, časopis Stopy duše v době vycházení seriálu zanikl. O případném pokračování nám ani není nic známo. Poznámka editora.